

Külakiri

Mai 2005

- LEADER-tegevusrühmad
- Poliitika ja küla osa selles
- Külalood –
Külaseltsid pakuvad kogukonnateenust

Sisukord:

- 3 LEADER - kas organisatsioon või projekt? Merle Adams
- 6 Käi ring ümber toa ja sa oled targem kui enne!

Ringkäik Kodukandi maakonnaühendustes.
Aili Keldo, Karina Kaarepere
- 7 Kogukonnateenuste tutvustus. Aime Vilu
- 9 Sõna Sekka – Eetikakoodeks ja projekti E_D_U tutvustus. Tõive Kivikas

Esikaane foto:

Kollane kevad. Merle Adams

Kujundus ja trükk

OÜ Tartumaa Trükikoda
Betooni 9, Tartu. Tel. 730 7994

Toimetaja veerg

Järjekordne lend Kodukandi poolt koolitatud inimesi on oma külakogukonnas toimetamas. Sedapuhku siis kogukonnateenuste väljaarendajad. Külakogukondade poolt väljatöötatud teenus peaks nüüd kohtadel kaasa aitama kogukonna paremale arendamine.

Loodetavasti teenuste käivitamisega ja teadliku edasiarendamisega kaetakse puuduvad lülid kas siis toidukäitlemises, käsitöö turunduses või transpordikorralduses – kõik sõltub kohapealsest vajadusest.

Käesolevas Külakirjas alustame ja järgnevatel jätkame külalugude rubriigis erinevate kogukonnateenuste tutvustamisega.

Juulikuu numbrist alates tahaksime tutvustada ka kodukandi uusi aktiivseid inimesi, kes on kodukandi liikumise tegevuses abiks. Tänu nendele on organisatsioonil võimalus aina uusi projekte, mõtteid ja ideid ellu viia.

Jätkame LEADER - tegevuse kajasta-

mist nii kohalikul kui riiklikul tasandil. Anname ülevaate, kuidas läheb tegevusrühmadel strateegiate väljatöötamine, jagame näpunäiteid kuidas orienteeruda seaduste-määruste ja tegelike olude probleemide sees.

Suviste toimetuste ja tuhandete vabatahtliku tegevuse tundide aeg on kätte jõudnud. Külapeod ja simmanid on lahutamatu osa küla seltsielust. Hea tunne on koos käia ja üheskoos tehtust rõõmu tunda. Selle rõõmu ja heaolu taga on aga eelnev tegevus - talgud, korrastamised, ehitustegevus, koolitused. Sageli reklaamime me ainult külaüritust, jättes tahaplaanile ettevalmistava tegevuse. Pöörame sellele senisest suuremat tähelepanu ning väärtustagem ja jäädvustagem ka neid hetki, mis suurüritusteni viivad.

Kena jaaniaega!

Aime Vilu

LEADER - kas organisatsioon või projekt?

Merle Adams

merleadams@hotmail.ee

Enne Leader- meetmest rahastuse saamist tuleb organisatsioonid valmistada ette tõiseks perioodiks: organisatsiooni juhtimine, koosmeelsus, kaasamine, teavitust ja ühisosa leidmine strateegia teema valikul ning ühingu liikmeskonda arendavad tegevused. Kuidas meil läheb?

Hetkel on kavandatud tegevusgruppide arvu tõusnud 24 -ni, mis katavad pea kogu Eestit. Kolm tegevusgruppi ühte maakonda on tekkimas: Lääne-Virumaal, Ida-Virumaal ja Tartumaal. Tegevusgrupid on muutumas, nii muutuvad ka juhatuse ja liikmete arvandid. Karksis, II Leader- ümarlaval keskendusime tõsisemalt asutatud tegevusgruppidele - ankeeterisime ja saime järgmise pildi:

Aluskaart Maa-Ameti koduleheküljelt www.maaamet.ee

	Asutatud	KOV	ET	MTÜ	Asutaja- liikmeid	Juhatuses	KOV	ET	MTÜ
Pärnu Lahe Partnerluskogu	16.12.2003	6+2	17	22	45	17	5	5	7
Lõuna-Järvamaa Koostöökogu	17.02.2006	2+1	*	*	16	*	*	*	*
Jõgevamaa Koostöökogu	01.03.2006	11	*	*	68	11	*	*	*
Rohelise Jõemaa Koostöökogu	16.03.2006	11	30	26	67	11	5	4	2
Piiriveere Liider	30.03.2006	5	9	4	18	7	4	2	1
Saarte Koostöökogu	30.03.2006	15	18	27	60	15	6	6	3
Võrumaa Partnerluskogu	04.04.2006	8	10	12	28	10	2	2	6
Mulgimaa Arenduskoda	04.04.2006	5	8	19	32	7	3	1	3
Pandivere Arendus- ja Inkubatsioonikeskus(PAIK)	07.04.2006	4	4	4	12	12	4	4	4
Valgamaa Partnerluskogu	12.04.2006	10	10	13	33	11	5	2	4
MTÜ Arenduskoda 1997/reorg. + asutajaliikmete välised organisatsioonide esindaja(d)*	17.05.2006	6	6	6	18	7-9	2*	2*	2*
MTÜ Kodukant Läänemaa 2002/ reorg.2006		*	*	*	*	5	0	1	4
MTÜ Partnerid reorg.	04.05.2006	6	9	13	28	12	4	4	4

Asutamiskoosolekute pidamise ja käesoleva ajahetke vahel on juba toimunud muutusi. Näiteks Pärnu Lahe Partnerluskogu on laienenud kahe omavalitsusterritooriumi võrra ja liikmeskonda on lisandunud 5 uut liiget (liikmeskond on kasvanud 52-ni)

ja juhatuse liikmete arv on suurendatud 15-st 17-ni.

Territooriumi jagunemine tegevusgruppide vahel pole Tartumaa puhul veel täpselt selge.

Juhatuse liikmetest on enamuses mehised koosseisud, erandid on Lää-

nemaa ja Võrumaa tegevusgrupid, ta-sakaalu hoiavad Mulgimaa Arenduskoda ja Valgamaa Partnerluskogu.

Suurimateks tegevusgruppideks tuleb pidada Rohelise Jõemaa Koostöökogu ja Jõgevamaa Koostöökogu, kus elanike arv ületab 28 000 piiri.

Kairi Ong, Mulgimaa Arenduskoja juhatuse esimees:

Kolme sektori koostööna on võimalik piirkonna arenguks väga palju ära teha. Ja LAG-ide vahelise koostööna kogu Eesti maapiirkonna arenguks. Mulgimaa värät om valla!

Kuuldavasti on üks veelgi suurem tegevusgrupp asutatud Lääne-Virumaal.

Kolm ühingat jõuab kohaliku tegevusgrupi moodustamiseni läbi toimunud ühingu reorganiseerimise. MTÜ Arenduskoda Lääne-Virumaal peab reorganiseerimiskoosoleku mais ja siis täpsustub ka juhatuse liikmete arv. Ka Läänemaa Kodukant on kirjatüki ilmumise ajaks juba ühingu reorganiseerimiskoosoleku pidanud.

Kas juhime ise muutusi või juhivad muutused meid?

Reguleeriva meetme puudumine tekitab ebakindlust organisatsiooni asutamisel, B-kaardi puudumine takistab rahastamist. Meetme väljatöötamise käigus on tehtud muutusi, mis muudavad nõudeid ka juba moodustatud ühingu põhikirjale. See tähendab üldkoosoleku kokkukutsumist ja muudatuse tegemist registris ja ka liikmemaksudest laekuv tulu pole enne juriidiliste protseduuride läbimist abiks stardiprotsessis. Osad tegevusgrupid on näpp suus jäänud ootele, et mitte kaks korda järjest üldkoosolekut kokku kutsuda. Valgamaa puhul on jäänud ootele Tõrva linn (3300 elanikku), sest pole veel kinnitatud, milline saab olema

Aare Sünter, Saarte Koostöökogu juhatuse esimees:

Soovin nii Saaremaal loodud tegevusgrupi liikmetele kui ka teistele üle Eesti alustavatele tegevusgruppidele julget pealehakkamist, sihikindlust ja kannatlikkust. Nagu ütlevad vanasõnad - "julge hundi rind on rasvane" ja "kauda tehtud kaunikene, kiirelt tehtud pilla-palla". Eks vanarahvas teadis, mida ütles. Selline tõsine ettevõtmine ei saa anda vilju koheselt, kuid kui juba vilju kanda hakkab, siis et neid jätkuks pikkadeks-pikkadeks aastateks või isegi põlvedeks. Jõudu, kannatust ja head tahet!

osaleda lubatud väikelinnade elanike piirarv. Piiriveere Liideri puhul saab veel muutuma juhatuse proportsioon ja liikmeks olevate valdade arv. Asutamiskuupäevaks 3. mai on määratud Põlvamaa tegevusgrupp, kuhu on liitumas 9 kohalikku omavalitsusüksust.

Pole teada kui paljud tegevusgrupid peavad veel enne taotluse esitamist kutsuma kokku üldkoosoleku ja tegema registriandmetesse muudatusi. Sama võimatuna tundub situatsioon, kus teisel tegevusväljal kandideerival tegevusgrupil tuleb strateegia koostamisel lähtuda ametlikust strateegia koostamiseks ettenähtud juhendist. Mida pole on määrus ja selle lisadokumendid (21.04.2006). Selge on see, et selle pingutuse taotluse esitamiseks maksavad kinni tegevusgrupid ise.

Administreerimise korraldamine või korraldamatus? On ühingu, kes võtavad palgale tegevjuhi ja asuvad üles ehitama organisatsiooni ning tagavad liikmete informeerimise juba esimesest tegevusfaasist peale. Samas on ühingu, kes kavatsevad asuda toimetama siis, kui saabub positiivne vastus meetme komisjonilt.

Rohelise Jõemaa Koostöökogu juhatuse esimees Lembit Kruuse juhtis tähelepanu organisatsiooni käsitlusele. Organisatsioon on elav organism. Ka last ei sünnitata sellepärast, et lasteaias on parasjagu vabu kohti. Organisatsiooni loomine, nii nagu ka lapse puhul, on terve rida arenguetappe ja arendustegevusi, millega kaasneb vastutus ja hoolimine. Organisatsiooni käsitamine projektina annab sellele ajutise iseloomu ja on seega ebaetiline.

Ühisosa koostööpiirkonnaga. Ühisosa leidmine koostööpiirkonnaga eeldab ümarlaudade korraldamist, ühisarutelusid ja ajurünnakuid. Selle korraldamine kas ei toimu üldse või toimub stiihiliselt, vastavalt arusaamadele ja probleemi mõistmisele kohalikus omavalitsuses. Ühe kohaliku omavalitsusega piirkondlikku ühisosa välja ei selgita, vaja on aktiveerida ja kaasa rääkima kutsuda kõigi koostööpiirkonna omavalitsuste asjast huvitatud elanikke ja huvigruppe. Tartumaa tegevusgruppide üks eestvedajast Liina Miks peabki just ühisosa leidmist tegevusgruppide kõige tõsisemaks proovikiviks.

Teavituskava. Kuidas jõuab informatsioon iga valla kodanikuni? Selleks on vaja töötada välja teavituskava. Vaja on anda välja regulaarseid elektroonilisi uudiskirju, millest saab teha paber kandjale väljatrüki ja nii muuta see iga vallamajas kättesaadavaks. Infoleht paber kandjal, mida jagada ka raamatukogudesse, valla allasutustesse ja ühingu liikmeile. Abiks on lihtsakoelise kodulehekülje tegemine. Paljud inimesed jäävad aga väljapoole loetletud informeerimisvõimalusi, kuidas nendeni jõuda?

Ümarlaudad, arutelud, suvekoolid.

Enne taotluse esitamist pidada arutelusid selle kohta, mida kohalikud elanikud ootavad Leader-i esimeselt perioodilt ja millised strateegia teemad valivad. Ootused koolitustele, õppereisidele ja milliseid uuringuid on kavas ellu viia strateegia koostamiseks. See vajab laiemat arutelud

Läänemaa Kodukandi reorganiseerimisest kohalikuks tegevusgrupiks rääkis Ingrid Kera.

Karksi ümarlaud 11.04

Fotode autor **Merle Adams**

järgnevat:

- uute teadmiste ja oskuste kasutamine, et tõsta maapiirkonna
- konkurentsivõimetootmises ja teeninduses;
- elukeskkonna parandamine;
- kohalike toodete väärtustamine;
- loodus- ja kultuuriressursside parem kasutamine.

Valinud teema(d), saab kinnitada tegevussuunad. Järgmine aasta vormib meie kõigi kaasabil just nende, täna valitud teemade alusel kohalike tegevusgruppide näo.

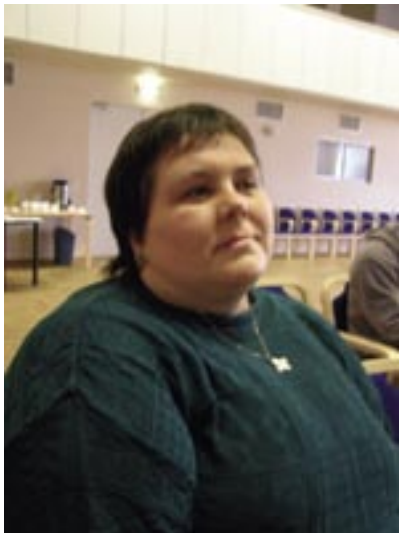
Ministeriumil on kavatsus järgmisel perioodil jaotada rahastamist maaelu arengut suunava strateegia kolme telje alt s t lisaks maaelu laiemalt käsitleva kolmanda telje Leader-rahastusele ka põllumajandus ja keskkonnatoetuste alt. Lähtuvalt kavast, mille kohaselt tulevad edaspidi Leader-i rahad kõigi erinevate telgede alt, tuleb jälgida, et me valitavate teemade kaudu mõnda olulist ust kinni ei löö. Näiteks võib noortalunike või keskkonnatoetus tulla jagamisele koostöökoogu kaudu.

Valdade ümarlaudades koolituste, õppereiside ja strateegia koostamiseks vajalike uuringute kohta välja öeldavate mõtete alusel saaksite valida ilmselt kõiki nelja, kuid juba strateegiale teemat valides tuleb teil keskenduda olulisemale ja sõklad teradest eemaldada.

Jõudu ja tarkust eestvedajaile ja taganttõukajaile!

Homme asutame Valgemaal kohaliku tegevusgrupi, räägib Aili Keldo.

Ave Bremse, Leader-temaatika spetsialist, Põllumajandusministerium.

kui ühingu juhatus või liikmeskond. Koosolekuid ja ümarlaudu rahva kaasamiseks ning ühisarutelu algatamiseks kõigis tegevusgrupi valdades on pidanud vähesed. Saarlaste arvates on omaette kunst õppida koorkõne kolme sektori vahelise koostöö kaudu.

Ümarlaudades lisaks koolitus ja uuringute teemale saavad arutelu keskmes olema ka valik - **milline strateegia teema on koostööpiirkonnale sobilikum?** Riikliku arengukava alusel on kinnitatud neli teemat, mille kaudu toimub maapiirkonna arengu suunamine. Valida saab ühe või kaks

Mare Sikkut valgustab Lääne-Virumaa kolme tegevusgrupi asutamisprotsessi.

Käi ring ümber toa ja sa oled targem kui enne!

Liikumise Kodukant strateegia läbivaatamise käigus on Liikumise Kodukant tegevjuht Eha Paas ringkäiku tegemas ümber Eestimaa. Eha Paas külastab kõiki maakonnaühendusi, et rääkida kohtadel arenguplaanidest, maakonnaühenduste edasisest toimetamisest.

Jõgevamaa

Jõgevamaal kohtusid Eha Paas ja Merle Adams juhatusel liikmete Karina Kaarepere, Pille Tutti, Tiia Pärtelpoja ja Jüri Siirmäega.

Kuna kohtumine toimus peale Jõgevamaa Koostöökogu seminari, siis räägiti võimalustest, kuidas ja millises liinis Jõgevamaa Kodukandi Ühenduse juhatusel koolitatud liikmed saaksid pakkuda vajalikku teenust nii maakonnas kui vabariigis.

Arutleti riigieelarveliste summade kasutamist ja sellega seotud projekte. Selles liinis tuleb maakonnas läbi viia 2 infopäeva ja üks seminar.

Liikumise Kodukant strateegia on läbivaatamisel. Jõgevamaa Kodukandi Ühendus on kirjutanud KOP-ile projekti oma strateegia uuendamiseks. Meie praegune põhisuund on seltside tugevdamine läbi koolituste, külaliidrite võrgustiku arendamine ja koostöö teiste ühendustega. Sellele peaks kindlasti lisanduma partnerlusel põhinev koostöö (LEADER tüüpi meede) ja selle elluviimine. Täiendada tuleks teisi tegevusi ja visiooni.

Järgmine, Eesti Küade VII Maapäev toimub järgmisel aastal Jõgeva maakonnas ja Eha Paas tutvustas meile ka Maapäeva eelarvet. Meie ühendusel on lähijal kavas väljasõidud kohalikesse omavalitsustesse, et selgitada valdade võimalusi külaliste vastuvõtuks.

Karina Kaarepere

Jõgevamaa Kodukandi juhatusel esimees
Kontakt: Tel. 535 43369

Valgamaa

Valgamaa Kodukandi Ühendus on tegutsenud juba 10 aastat. Läbi aegade on olnud tähtsamateks ettevõtmisteks küladele suunatud koolituste ja ühisürituste korraldamine maakonnas. Igapäevaselt tegeldaks aga info vahendamise, koostöö korraldamise ja küla arendustegevuse nõustamisega. Aprillis toimunud koolitusel organisatsiooni arendamisest, kus lektoriks Liikumine Kodukant tegevjuht Eha Paas, said külade esindajad paralleelselt teoreetiliste teadmiste omandamisega praktiliselt analüüsida olukorda ka oma organisatsioonis. Tõdeti, et kõige vajalikumad töed on ikkagi need, millega me iga päev kokku puutume, et neid aga õige nurga alt vaadata, on kindlasti vaja asjatundlikku suunamist, mille me ka koolituspäevade jooksul saime.

Mai alguses kavatseme minna ekskursioonile tutvuma teiste maakondade elluviidud projektidega. Seekord on suund võetud Põhja-Eestisse Eelkõige on see muidugi tingitud vanast tõest – parem üks kord näha, kui 10 korda kuulda. Just selliste õppekursioonide käigus on alati tekkinud hulgaliselt uusi ideid, mida saab ka oma külas ellu viia. Samuti annab see tohutult kindlust võib-olla juba tekkinud mõtetele, aga mida siiski ei ole julgetud veel ellu viia. Õppekursiooni lõpuosa oleme kavandanud aga LEADER-meetmetest taotletavate tegevuste läbiarutamisele, sest just siin loodame koguda kokku kõik tekkinud head mõtted, mida veel lisada juba valmimisjärgus olevasse strateegiasse.

Aili Keldo

534 04643

Kogukonna teenus

Majala Külaväljak

„Meie teenus on külaseltsi arendamiseks loomulik jätk. Oleme viie aasta jooksul välja arendanud oma külaväljaku mis asub väga kaunis kohas ning millega me kogu külaga vaeva oleme näinud.

Lisaks on olemas läbi Kohaliku Omaalgatusprogrammi saadud kogemus, kuidas läbi viia lastelaagreid, kuidas korraldada ühisüritusi.

Meie küla läheduses asub majutus- ja toitlustusettevõtte, teisalt oleme koostöös Vapramäe Vellavere, Vitipalu Sihtasutusega. Tulevikuunistus on oma külamaja, mis meie puhketeenusele kaalu ja uusi võimalusi juurde annab.

Loodetavasti läheb meil küla arendustegevus aina ülesmäge!

Kui lühidalt öelda, siis on hea äratundmine, et leiad palju selliseid eestvedajaid nagu ise oled, tajud seda vaeva ja tohutut vabatahtlikku tööd, mis on ära tehtud. Siis tekib kohe endal ka uusi mõtteid ja ideid ja tahtmist neid oma külas ka kasutada.

Kogukonnateenuse koolituse juures oli mulle kõige suuremaks kogemuste omandamise kohaks just Soome õppereis. Kui palju inimesed ikka suudavad, see on fantastiline!”

Kontakt: Sirje Viljamaa

5176672

sirjevilmajamaa@hotmail.ee

24 Külaseltsi on talve jooksul välja arendanud oma kogukonna arengule suunatud teenused.

Töö toimus Liikumise Kodukant EL Phare CBC programmist rahastatud projekti „Kogukonnateenused külas“ raames. Alates jaanuarist said 25 külaseltsi koolitust oma teenuse äriplaani koostamise ja turundamise teemadel. Täna on 23 külaseltsi ka valmis teenust pakkuma. Kõigi seltside teenustega on võimalik tutvuda meie kodulehel : www.kodukant.ee.

Lisaks koolitustele käidi õppereisil Soomes tutvumas sealsete külaseltside kogemustega teenuste pakkumisel.

Karksi Kultuuriseltsi Taaskasutuskeskus

Karksi Kultuuriseltsi Taaskasutuskeskuse tegevus on suunatud sotsiaalteenuste valdkonda.

Taaskasutuskeskus võtab elanikelt tasuta vastu kasutatud korralikke esemeid ja müüb neid edasi odava hinna eest. Mittevajalikust riidemateryalist valmistatakse ja müüakse uusi tooteid: kaltsuvaibad, kandekotid, istepadjad, pehmed mänguasjad, erinevad tooted lapitehnikas jm.

Taaskasutuskeskus pakub lisateenimise võimalust pensionäridele, koduperenaistele, invaliididele. Samas on võimalik käsitööhuvilistel mitmesuguseid tööoskusi omandada ning seeläbi tagada seeläbi esivanemate käsitööoskuste (kangakudumine, õmblustehnikad) järjepidevuse – põlvkonnalt põlvkonnale. Oma tegevusega arendab taaskasutus säästvat ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi ning teeb heategevust.

Kontakt: Anne Kaljumäe

anneka@hotmail.ee

tel. 4332721; mob. 5283115

Kasutatud riideid töötlemas.

Foto: Helve Joon

Kõrtsialuse küla asub Ida-Virumaa Loodenurgas, Aseri valla keskel. Põhjust piirneb Aseri alevikuga, idast Kõrkkülaga, lõunast Rannu külaga ja läänest Rannu, Oru ja Aseriaru külaga. Küla on nime saanud mäe peal tegutsenud kõrtsist, mis ehitati XIX sajandi keskpaiku.

Seltsimaja on renoveeritud 2004-2005.a SAPARD-I programmi "Külade taastamine ja arendamine" meede 6 abil. Avati 1. juulil 2005. aastal. Majas on 70 m² kaminasaal, 30 m² lava, infopunkt, kööginurk ja tehniline ruum. Maja katusekorrusel asub 95 m² valla ajalootuba, 12 m² töötuba ja 9 m² hall rõduga. Väljas, lava ees on 50 m² vabaõhu tantsupõrand.

Seltsimaja on võimalik üürida ürituste läbiviimiseks.

Kõrtsialuse - külaselts rendib seltsimaja ja hakkab osutama transporditeenust

Uus teenus

Transporditeenuse käivitamise mõte sai alguse kohapealsest probleemist.

Külade elanike suureks mureküsimuseks on transpordi puudumine. Kuigi osa külasid asub Tallinn-Narva maantee ääres, on bussipeatusi kus peatavad kaugliinide bussid ainult Rannul või Aseris.

Suurem osa vanuritest ja pensionäridest ei oma isiklikku transporti, puuduvad omaksed, lapsed elavad linnades. Intensiivse liikluse tõttu Tallinn-Narva maanteel jalgsi, jalgrattaga või tõukekelguga liikumine ohtlik

Teenuse potentsiaalseid tarbijaid 8 küla elanike seas on ligikaudu 60 inimest.

Teenuse käivitades on tehtud üks ja väga vajalik samm küla kogukonna säilimiseks. See võimaldab eakate elu jätkamist külades, elavdab omavaheolist suhtlemist, suurendab külaelanike osavõtu seltsitegevusest ja kultuurilisest meelelahutusest.

Külaseltsi ja valla koostöö

Vallas on sotsiaaltöö heal järjel, töötab 2 avahoolajat, huvi väikebussi kasutamise vastu on olemas. Valla külades elab 10 ja Aseris 102 puudega inimest. Valla eelarves on ette nähtud puudega inimestele transporditeenuse osutamiseks raha, maksimaalselt 1000 kr puudega inimese kohta aastas. Lisaks sellele on võimalik pensionäridele anda ühekordset toetust kuni 2000 kr aastas sotsiaalkomisjoni otsusega.

"Kokkuvõtvalt võib öelda, et koolitus oli suureks abiks teenuse väljatöötamisel, arendamisel. Äriplaani koostamine kogenud juhendajate käe all, oskused olemasolevaid ressursse hinnata ja uusi otsida ning kohapealsed vajadused annavad kindlustunde. Katsume praegu leida väikebussi ostmise erinevaid võimalusi ning selle saamisel käivitame transporditeenuse kohe.

Kontakt: Ott Penek
tel 53403296; ottpenek@hotmail.ee

Kodukant ootab lisa kroonikakogule

Inimese mälu on hea omadus hoida alles ja talletada oma mälusopis head sündmused, kaunid mälestused.

Meenutan üht külataati, kelle juures kodus käies keris minu jaoks lahti üks sündmustejada kaugest minevikust. Noorpõlves toimunud sündmusest jutu kõrvale anti minu kätte päevinäinud foto, ilmestamiseks just seda sündmust.

Lugu minevikust oma külalegendi varjunditega, fotolt vastu vaatavate inimestega oli minu jaoks edasi räägitud, et mina kord seda edasi võiks rääkida.

Nii sünnivad mälestused ja hoitakse ajalugu.

Head maakonnaühendused, kontaktisikud, külaliidrid!

Selle aasta kevad-suvistest toime-

tamisest mahti saanud, palume teil korraks üle vaadata oma kodused fotoalbumid ja pildikaustad arvutis.

Liikumisel Kodukant on käsil kroonika ülevaatamine ja vajadusel täiendamine.

Tänase seisuga on vähe materjali I ja II Eesti Külade Maapäeva materjalide osas.

III Maapäeva osas on olemas osaline pildimaterjal.

Kes käisid Hiiumaad avastamas? Mäletate, kuidas meid bussidesse jagati ja siis mööda Hiiumaad laiali paisati?

Kes toona oma tööühmades tehtud fotojäädvustusi ja mäestusi jagada soovivad, oleksime väga tänulikud.

Samuti ootame infot täiendavate fotomaterjalide kohta Liikumise Ko-

dukant suuremate projektide (Säde küladesse, E-villages) regionaalsete koolituste läbiviimisel.

Olemas on foto-ja kirjeldusmaterjal Projektide „Säde küladesse” ja „Külaturism, üks võimalus kogukonna arendamiseks” õppereisidelt Soome, Läti-ja Leedumaale.

Süsteatiseerime materjali paberkandjatel ning fotodest koostame CD-d.

Fotosid piltidena kokku ei koguta, pigem eelistame digitaalsel kujul saadetud materjali.

Oleme tänulikud igasuguse info üle.

Aime Vilu
aimevilu@hotmail.ee
5172909

Järgnev ei ole uus parteimanifest või erakondlike huvide kaitsmine. See on kodanikuüleskutse. Mind on kodanikuna pikalt vaevanud süvenev usaldamatus poliitikute ja kodanike vahel. Sellest on küll palju räägitud, kuid vähe lahendusi välja pakutud. Ma leian, et lähenevate valimiste eel on usalduse teema väga oluline, eriti kui Eesti rahval on aina vähem huvi ja tahtmist valimistel osaleda.

Poliitikute usaldust on võimalik tõsta!

Tõive Kivikas,
www.kivikas.com

Ma tunnen end petetuna nagu suur osa valijatest. Põhjuseks on poliitikute ebaaus võimukasutus. Minu häälel ei ole mingit mõju. Ükskõik, kuidas ma valin, ikka astuvad etteotsa poliitikud, keda ma ei saa usaldada. Miks siis üldse valida minna? Samas teadvustan enesele, et Eestis on olemas ausaid ja aatelisi poliitikuid kes väärivad austust ja tunnustust. Kahjuks jäävad nad aga ebaausate varju.

Olen veendunud, et olukorda on võimalik parandada. Aeg on selgelt välja ütelda, mida rahvas end esindama valitud poliitikuilt nõuab.

Nagu isa mulle ütles: Kui oled ebaaus ja petad, petad eelkõige iseennast. Väärikas demokraatlikus ühiskonnas on õigus ja ausus esikohal.

Kutsun Eesti rahvast üles osalema avalikus arutelus mille eesmärk on välja kujundada poliitikute käitumisreeglid ehk usalduskoodeks.

Usalduskoodeks peab lähtuma mõttest, et ühiskonna arengu seisukohalt on määrava tähtsusega ausus ja õiglus ning respekt iga inimese vastu. Milline võiks usalduskoodeks välja näha?

Näiteks selline, et poliitik:

- tunnustab, austab ja järgib oma tegevuses meie ühiskonna põhiväärtusi ja Eesti rahvuslikke huve;
- peab kinni seadustest ja oma lubadustest;
- võtab avalikult vastutuse oma tegude eest ning selgitab avalikkusele ausalt oma tegevust ja otsuseid;
- ei valeta;

- ei lase end mõjutada erapoolikust huvist ega seo end kuritegelike grupeeringute ning nende esindajate huvide kaitsmisega;
- austab teiste erakondade esindajaid ega alanda neid;
- astub ise tagasi ja vabandab rahva ees, kui ei suuda koodeksist kinni pidada.

See on näide. Poliitikute usalduskoodeksil peab olema rahva poolehoid, see saab kujuneda ühise ja avaliku mõttevahetuse käigus. Kõik ettepanekud koodeksi kohta on oodatud nii ajalehtede, raadio, televisiooni kui ka selleks avatud kodulehe veergudel.

Mõttevahetuse tulemuste kokkuvõtmiseks toimub 24 septembril Tallinna Ülikoolis avalik ümarlaud.

Mida saavutada

Koodeksi loomise ja rakendamise siht on, et rahvas tunneks: poliitikute valimisega on võimalik oma elutingimusi parandada ja Eesti ühiskonna arengut soodsalt mõjutada. Poliitikul, kes enne valimisi avalikult kinnitab, et järgib koodeksi põhimõtteid, omab kindlasti rohkem rahva toetust

Rahva volituse saamiseks peavad kandidideerivad poliitikud enne valimisi avalikult kinnitama, et nad koodeksiga nõustuvad. Kas koodeksi heakskiitnud poliitiku hilisem tegevus sätestatud väärtustega kokku langeb, on valija hinnata.

Usalduskoodeksit tuleb rakendada juba lähematel valimistel. See loob

eelduse, et valimistel osaleks rohkem kodanikke kui seni. Kui Eestis poliitikud käituvad nii, et väärivad rahva poolehoidu ja usaldust, olen kindel, et poliitikute maine tõuseb ning poliitik olla saab auasjaks.

Debatiks on loodud koduleht, Eesti Demokraatia Uuendamine (www.e-d-u.ee), kuhu olete teretulnud debatis osalema ja kus saate poliitikutele, hetkel kohaliku omavalitsuse kandidaatidele, küsimusi esitada.

„Vali keda usaldad, muidu kaotad”.

Selgituseks:

1. Valimistulemused

Kui Riigikogu valimistel 1992 osales 68 % valijates langes osalus 58 % ni 2003 a valimistel. See tähendab et 15 % või ligi iga seitsmes valija nendest kes valisid 1992 ei leidnud huvi või mõtet oma häält kasutada 2003 a valimistel. Kohalikel valimistel võtavad pidevalt ainult 52 % valijatest osa. Kuna kohalikud kandidaadid arvatavasti on rohkem tuntud valijatele kui kandidaadid üleriigiliste valimistel peaks kohalikel valimistel olema suurem osalus. Poliitiku tundmine Eesti Vabariigis vähendab ilmselt usaldust ja valija huvi et teda valida. Kõige suurem „erakond” Eesti poliitilisel maastikul koosneb nendest kes valimas ei käi.

I. E-D-U tagapõhi

Üks tõsine ja muret tekitav probleem, millest Eesti ühiskonnas üha rohkem räägitakse, on poliitikute ning kodanike vaheline pidevalt süvenev lõhe, mis on tingitud poliitikute ja kodanike vahelisest usalduse puudumisest. Kuhu usalduse puudumine Eesti ühiskonna on viinud, näeme selgelt, kui vaatame valijate osalemist nii Riigikogu kui kohalike omavalitsuste valimistel.

Kui võrrelda 2005. a kohalike omavalitsuste volikogude valimisi eelmiste kohalike ja Riigikogu valimistega, on selge, et valimas käib üha vähem inimesi ja Eesti poliitikud on saavutanud rahva toetuses uue madalseisu. Praegune valimistest osavõtu protsent on 11 protsendi võrra madalam kui 2002. aastal. See tähendab, et veidi enam kui iga kümnes valija, kes eelmistel kohalikel valimistel osales, ei andnud seekord oma häält.

Kohalikel valimistel osaleb pidevalt umbes kümme protsenti vähem valijaid kui Riigikogu valimistel. Oleks võinud oodata vastupidist, sest valijad peaksid kandidaate paremini teadma ning tundma. Seega võib arvata, et mida paremini valijad oma kandidaate tunnevad, seda rohkem hoiavad nad valimistest eemale.

Kõige suurem "erakond" Eesti poliitilisel maastikul on moodsustunud neist kes ei käi valimas!

Valija võõrandab end poliitikast võimulolijate ebaeetilise käitumise ja ebaausa võimukasutamise pärast. Uuringukeskus Faktum avalik rahva küsitlus peale eelmise aasta kohalike valimisi näitas selgelt, et 1/3 valijatest ei läinud valima sel põhjusel, et tuntakse end poliitikute poolt petetuna ning ükskõik keda valida, satuvad võimule need keda ei saa usaldada. Milleks siis üldse valima minna? – küsivad paljud valijad.

Eetika puudumine ja võimu kuritarvitamine on Eesti poliitika valupunkt. Üheks tõendiks on, et vabariigi peaminister ja justiitsminister on pidanud avalikult tõendama eetika ja moraali kriisi Eesti poliitikas. Eriti tekitab muret teadmine, et võimulolevad poliitikud ei võta olukorra parandamiseks midagi ette. Kelle huve nad oma passiivsusega kaitsevad? Kas valitsuskolleege ja seega endi võimalusi

jätkata valitsuses? Või rahva huve?

Juba ainuüksi niisuguste küsimuste tekkimine vabariigi kõrgema juhtkonna kohta, on tõsine ja kurb. See süvendab loomulikult lõhet rahva ja poliitikute vahel veelgi. Kriis Eestis ei ole ainult eetika kriis, nagu peaminister väidab, vaid tõsine kriis poliitilise juhtkonna suhtes ja seega terves Eesti ühiskonnas.

Kui sa ei julge usaldada ühiskonda, pead üha rohkem oma huvide eest ise väljas olema. Ühiskond muutub egoistlikuks, teravaks ja vaenulikuks. Kui poliitikud, kes ühiskonna arengu ja seaduste eest vastutavad, käituvad ebaeetiliselt ja petvalt, miks siis ülejäänud ühiskond peaks teisiti käituma?

Viimasel ajal ja eriti enne valimisi muutus eetika teemaline debatt elavaks aktuaalsete sündmuste tõttu. Probleemi valgustati mitmest vaatevinklist, toodi välja põhjuseid, miks asjaolud on nii nagu nad on. Kahjuks nii enne kui pärast viimaseid kohalike omavalitsuste valimisi ei küsitud, ega ei tehtud piisavalt ettepanekuid selle kohta, mida tuleks teha, et olukorda parandada.

Eesti Demokaatia Uuendamine

Oleme veendunud, et olukorda on võimalik parandada ning poliitikute usaldusvärsust taastada või tõsta nii, et inimesed kes meid poliitilistes organites esindavad, oleks inimesed keda meie usaldame. Et selles protsessis kaasa aidata on asutatud MTÜ Selts Eesti Demokraatia Uuendamine (E-D-U), mis on avalik, erapooletu ja sõltumatu kodanikualgatus.

Nii Eesti kodanik kui poliitik on teretulnud E-D-U kodulehele www.e-d-u.ee arutlema Eesti poliitikute käitumise üle ja väljendama oma arusaama Eestis valitsevast poliitilisest olukorrast eesmärgiga, et olukorda paranda.

Kuna koduleht jääb alles, on selle kaudu edaspidi võimalik meelde tuletada, mida poliitiku käest küsiti ja mida poliitik vastas või lubas.

Kui usaldusvärsed inimesed esindavad meid riiklikes ja avalikes organites, siis tunneme, et meil on võimalik oma elutingimusi paranda ja Eesti ühiskonna arengut soodsalt mõjutada, mis on demokraatliku ühiskonna kõige tähtsam omadus. Sellepärast palume, et kodanikud

osaleksid debatis, ning ütleksid välja mida mõtlevad.

Eetikakoodeks

Et kindlaks teha, milline võiks olla rahva arusaam hea tahte poliitikust, algatas E-D-U

5. septembril 2005 oma üleskutsega (Lisa 1) hea poliitika ning usaldusteemalise avaliku arutelu. Üleskutsega kutsuti kodanikke üles avaldama oma arvamusi ajakirjanduses, televisioonis, raadios, internetilistides ning kodulehel www.e-d-u.ee väljapakutud eetikakoodeksi näite kohta. Üleskutse tekitas piisavat huvi ja sai laia avalikustamise ajakirjanduses ning kommenteeriti nii raadios kui televisioonis.

Et teha kokkuvõtet avalikust arutelist, toimus Tallinna Ülikoolis 24 septembril 2005 aastal avalik ümarlaud, kus arutelu tulemusena koorus välja eetikakoodeksi näide, ning ettepanek selleks, milline võiks eetikakoodeks välja näha.

Seega oli saavutatud esimene samm, milleks oli koodeksi välja arendamine ja millel oli rahva poolehoid ja toetus.

Eetikakoodeksi sõnastuseks lepiti kokku, et koodeksis võiks näiteks olla järgmised seisukohad:

Eesti Vabariigi poliitik

- tunnustab, austab ja järgib oma tegevuses Eesti ühiskonna põhi-väärtusi ja Eesti rahvuslikke huve
- peab kinni seadustest ning hoidub katteta ning populistlikest lubadustest
- selgitab avalikkusele oma tegevust ja põhjendab oma otsuseid
- on aus
- ei lase end mõjutada kuritegelikest huvidest, vaid asetab alati esiplaanile valijate huvid ja ühiskonna üldise huve
- austab teiste erakondade esindajaid
- astub tagasi, kui on eksinud eetiliste põhimõtete vastu ja riivanud rahva õigustunnet

II. Eesti Demokraatia Uuendamise eesmärk

E-D-U eesmärgiks on juhtida kodanike tähelepanu arusaamale, et

Eesti poliitilise keskkonna olukorda on võimalik paranda, ning lõhet mis usalduse puudumise tõttu on tekkinud, poliitikute ja kodanike vahel, on võimalik vähendada. E-D-U eesmärgiks on saavutada, et valijad suudavad ületada laialt levinenud valimispassiivsust, minna valima ja oma võimu ning õigust kasutama, et valida ja seega volitada neid inimesi meid esindama, keda saaks usaldada. Valjad peaksid konkreetselt praktilises elus ka näitama poliitikele, et neid keda ei usalda, neid ka ei vali.

Soovime eriti tähelepanu juhtida sellele, et eetikakoodeksil ja eriti koodeksi välja arendamisel on üks väga oluline lisaväärtus ja ülesanne.

Eetikakoodeks ning järjepidevus selle esile tõstmisel/täiendamisel on vahendiks või põhjuseks et tekitada interaktiivset suhtlemist kodanike ja poliitikute vahel. Interaktiivse suhtlemise käigus käsitletakse asjaolusid mis ei tohiks olla erinevad parteis või erakonnas ja selle kaudu saaks vältida, et suhtlemine ei satuks poliitilise võimuvõitluse poriloopimisse, millest arvatavasti nii valijad kui poliitikud on tüdinenud.

Mida rohkem usaldust seda rohkem kodanikke lähevad valima ja seda elusam ühiskond ja elujõulisem on demokraatlik ühiskonna areng.(Good Governance)

III. Kokkuvõtte tegevusest 2005 aastal.

MTÜ Selts Eesti Demokraatia Uuendamise (E-D-U) asutati 18.08.2005, registrikood 80226735.

E-D-U esimesed sammud

1. Tekitada 2005.a kohalikke omavalitsuste volikogude valimiste eel avalik debatt teemal: "Poliitikute ja kodanike/valijate vahelise lõhe süvenemine usalduse puudumise tõttu, mille oluliseks põhjuseks on poliitikute ebaeetiline käitumine ja võimu kuritarvitamine". Eesmärk oli et eetika ja morali küsimused tõuseks valimiste eel üles kui tähtsad ja olulised küsimused. Sama korda teadvustada kodanikele, et olukorda on võimalik parandada ja et võim seda saavutada on valija käes.

2. Eetikakoodeksi konkreetse näite välja arendamine. Eetikakoodeksi näitele saada niisugune rahva poolne tugi, et näide oleks platvormiks, millelt algatada koostööd poliikutega.

3. Rajada avalik, sõltumatu ja erapooletu koduleht www.e-d-u.ee interaktiivseks veebikeskkonnaks, mis võimaldab ja aitab kaasa kodanikel suhelda valitud poliitikutega ja suurendab kodanike huvi poliitilises debatis osalemise vastu ning vähendab valimispassiivsust. Kodulehe www.e-d-u.ee ülesanne on peale avaliku debati hoidmise ka debati dokumenteerimine. Meie arvame et vahetute kontaktide kasvatamine valijate ja valitute vahel loob tegeliku survemehhanismi eetikakoodeksi järgimiseks.

2005.a saavutused

Kui tagasi vaadata, siis leiame, et esimesed sammud on korda läinud.

Debatt oli elav, isegi peaminister tunnistas avalikult, et Eestis on eetikakriis. Kui suur E-D-U roll debati tekitamisel oli, on raske öelda, aga nägime, et üleskutse äratas suurt huvi eetika ja morali küsimuste kohta. Tähtis oli, et avalik debatt tekkis ja oli asjalik ning konkreetne. E-D-U tegevust ja ettepanekuid kommenteeriti valimistega ühenduses enam kui 25 ajakirjanduses ilmunud artiklis kui ka teistes avalikes häälekandjates, nagu raadio ja televisisoon. Samuti on E-D-U tegevust ja ideid toetatud haridusfoorumi internetilistis, mille liikmeteks on ligi 1000 haridusalal tegutsevat inimest. (Haridusfoorumi listi aadress internetis -<http://lists.ut.ee:8888/wws/info/org.ehf.haridusfoorum>)

Avaliku ümarlaua kaudu, mis toimus Tallinna Ülikoolis 24 septembril 2005 ja kus tehti kokkuvõtte koodeksi kohta toimunud avalikust arutelust, muutus eetika koodeksi näide konkreetseks. See et E-D-U pakkus eetikakoodeksi näite välja koostöös Tallinna Ülikooli ja Sihtasutus Domus Dorpatensiseiga Tartus, kaasas huvi ja toetas koodeksi näite legitimeeti.

E-D-U kavatab korraldada ümarlaudu regulaarselt üle kogu Eesti. Näiteks 6 oktoobril 2005 toimus Viljandi Kultuurimaja kohvikus avatud üritus,

kuhu MTÜ Eesti Demokraatia Uuendamise asutaja Tõive Kivikas ja sotsioloog Juhan Kivirähk kutsusid kõiki huvilisi usalduse teemal kaasa mõtlema.

Koduleht www.e-d-u.ee on kerkimas avalikuks interaktiivseks debatti platvormiks, millest on tekkimas huvitav ja unikaalne andmebaas. E-D-U kodulehe vastu üles näidatud suur huvi tõendab, et küsimused mida arutakse kodulehel, on kodanikele huvitavad ja tähtsad. Seega E-D-U kodulehel on suur võimalus olla avalik interaktiivne platvorm kus kodanikud saavad suhelda poliitikutega.

IV. E-D-U tegevusplaan 2006

E-D-U järgmiseks sammuks on saata koodeksi näide igale äsja valitud kohalike omavalitsuste volikogu liikmetele, ning paluda tema isiklikku arusaama ja seisukohta koodeksi näite kohta. Eesmärgiks on et ka poliitikute seisukohad ja arusaamad tuleks eetikakoodeksi sisestada, nii et koodeks peegeldab nii valijate/kodanike kui ka poliitikute seisukohti ja arusaamu ja seega saaks olla terve rahva eetikakoodeks. Rahva eetikakoodeksi kaudu saavutame ühise arusaama poliitikute käitumise kohta mis võiks olla nurgakiviks või vundamendiks valijate ja poliitikute vahelise usalduse taastamisel.

Poliitikute vastuste andmebaas on unikaalse väärtusega sotsioloogiline informatsioon, mille analüüsimiseks ja üldistamiseks kavatsime kaasata häid eksperte. Analüüsi ja uuringuga valmistaamine järgmiste Riigikogu valimiste eelse valimiskampaania ajaks aitab aktiveerida debatte ning suhtlemist valijate ja kandidaatide vahel.

1. Uute volikogude koosseisude andmebaasi hankimine.

Et võimaldada suhtlemist eetikakoodeksi näite kohta iga äsja valitud volikogu liikmega, peame üles ehitama uute volikogude koosseisu andmebaasi ja E-D-U kodulehele sisse kandma.

Eestis on 15 maakonda ja kaks suuremat linna Tallinn ja Tartu. Valdade ja suuremate linnadega kokku on

Eestis 226 kohalikku volikogu, millistes 3116 liiget.

2. Avalik arutelu kus debateeritakse nii rahva kui poliitikute seisukohti eetika koodeksi suhtes.

Kui poliitikute tagasiside kaudu on meil õnnestunud üles ehitada andmebaas poliitikutega arusaam eetikakoodeksi kohta, järgneb aktiivne suhtlemine E-D-U kodulehel www.e-d-u.ee, ümarlaudad, artiklid, arutelu ja debatt nii ajakirjanduses kui raadios ja televisioonis, mille tulemuseks on välja arendada eetikakoodeks või poliitikute käitumisreeglid mis peegeldavad rahva arusaama ja millel on ka poliitikute toetus.

3. Rahvusvaheline konverents.

E-D-U korraldab koostöös Ühiskondliku Leppe sihtasutusega mai/juuni 2006 rahvusvahelise konverentsi, kus on muu hulgas tutvustame E-D-U ideed ning avalikustame eri analüüse mida E-D-U unikaalne andmebaas teha võimaldab.

4. Kodulehe haldamine ja arendamine.

Kodulehe haldamine ja arendamine nõuab pidevat tööd nii E-D-U kui ka väljaspoolt E-D-U sisseostetud konsultantide poolt.

Tegevusplaan 2007.a ja 2008.a perspektiivis

1. Ettevalmistus eetika koodeksi debatiks enne 2007 aasta Riigikogu valimisi

2 Enne järgmiseid kohalikke valimisi, on meil plaanis läbi viia uus küsitlus eetikakoodeksi kohta kohalike volikogu liikmetega ja siis vaadata ka mingeid muudatusi on võimalik näha võrreldes 2006.a tulemustega.

Projektijuht: Tõive Kivikas

Koostööpartnerid: Tallinna Ülikool (Rektor Mati Heidmets kaastöötajatega) Domus Dorpatensis, Teadus ja Kultuuri Sihtasutus, Tartu Ülikool (Juhataja Kristiina Tõnnisson) Juhan Kivirähk sotsioloog

Külakosti naabritelt:

Soome Suupohjan Kehittämisyhdistyksel on Eesti koostööpartneriks Pärnu Lahe Partnerluskogu.

8 – 12. mail külastas arenduskeskuse delegatsioon Pärnu- ja Tartumaad. Toimunud külaskäigust, Eestis nähtust siin tekkinud mõtetest ja ideedest ootame ülevaadet juulikuu Külakirjas. Külakostina kaasas olnud heade ideede kogumist, kuidas kohalikul tasandil LEADER- toetuste abil on võimalik elukeskkonda parandada ja ettevõtlust arendada, toome siinkohal mõned näited

Myrkkylä külapood - igaleühele midagi

Karijoel asuv Myrkkylä külapood on samaaegselt nii baar, kauplus kui ka postipunkt.

Kaupmees Ari Nevala avas külapoe ukseid 2005.aasta juuni alguses.

Külapood on omanikevahetuse järgselt oma olemuselt tundmatuse ni muutunud.

Inimesed olid imestunud ja samas rahul, et nüüd on murtud mure, kus kohtuda tuttavatega ja vahetada uudiseid, siis teistel oli mure, kust saada täis piimapakk tühja asemele. (Lähim kauplus asub 8 km kaugusel Myrkkylä külapoe ristmikust).

Ari Nevala sõnul on piim kahtlemata müügiartikkel, mida vanemad inimesed regulaarselt ostma tulevad. Muret teeb vaid see, kuidas pakkuda seda teenust neile inimestele, kes mujal töötavad.

Baari poolel alustati ka lõunasöögi pakkumisega, ent selle valmistamine ei olnud majanduslikult mõttekas. Siiski endiselt igal neljapäeval keedetakse lõunaks herne-supp.

Külapoe ukseid on avatud seitse päeva nädalas. Argipäeviti on kaupluses üks tööline, nädalavahetusel on tööl ka Ari Nevala ise.

Ettevõtte sai LEADER- toetuse mitmekülgse teeninduspunkti arendamiseks.

Arendamistoetus tõi Jurvasse uusi ettevõtjaid.

Jurva Composite Oy alustas oma tegevusega juulis 2005. See on ettevõtte, mis teeb erinevaid plastikkomponente, ehk plastikust just seda, mida klient soovib. Peamine teeninduspiirkond on Vaasa ja Kokkola.

Jurva ei ole Jurva Composite koduvald juhuslikult. Esialgu oli ettevõtjatel plaanis ettevõtte loomine Maalahte. Jurvast odavam hinnata-se ja omanike oma elukoht olid olulised tegurid tegevuskoha valikul.

Ettevõtte omanikud Jarmo Rajala ja Johnny Strömblad otsustasid tuua ettevõtte piirkonda, kus on võimalik läbi tegevuspiirkonna taodelda abi ettevõtte arendamiseks.

Ettevõtjad kandideerisid Suupohja Kehittämisyhdistykse LEADER-arendamistoete ja muu hulgas saadi toetust tööliste palkamiseks.

Jurva Composite on hetkel tööandjaks kolmele inimesele. Ettevõtte tegutseb Jurvas Salotie tänaval.

KODUKANT

Väike-Ameerika 19-220 Tallinn
Tel/faks 6466636; 5170214,
e-mail: kodukant@kodukant.ee
www.kodukant.ee